

В ПАРТКОМІ ОДУ

ДВАДЦЯТЬ дев'ятого вересня ц. р. відбулося засідання парткому, на якому було заслухано інформацію проректора І. С. Горба про підготовку університету до роботи в осінньо-зимових умовах. Від комісії, що детально вивчала це питання, виступив Є. І. Дятлов. В обговоренні взяли участь тт. Москаленко, Мамонтова, Касім, Новиков, Травкіна, Алишев, Калустян та інші. Партком відзначив, що адмінгоспчастина університету провела значну роботу по підготовці закладу до нового навчального року. Проте й досі не вирішена планова робота з даховим господарством та опалювальною системою на біологічному та географічному факультетах, в гуртожитку № 4 і проблемній лабораторії. Через халатність працівників господарчої частини тт. Уманського і Моторнюка не стала до ладу газова котельня.

Партком зобов'язав керівників і партійну організацію адмінгоспчастини посилити виховну роботу серед своїх працівників, підвищити вимогливість.

Водночас всі виступаючі звернули увагу на необхідність виховання у студентів бережливого ставлення до соціалістичної власності.

Партком розглянув також питання про підготовку до святкування 50-річчя Радянської влади і проведення звітно-виборчих партійних зборів.

В усіх питаннях прийнято конкретні рішення.

З УКАЗУ ПРЕЗИДІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УРСР

ПРО НАГОРОДЖЕННЯ МЕДАЛЯМИ СРСР ПАРТИЗАНІВ І УЧАСНИКІВ ПІДПІЛЛЯ, ЯКІ ДІЯЛИ В ПЕРІОД ВЕЛИКОЇ ВІТЧИЗНЯНОЇ ВІЙНИ 1941—1945 рр.

За мужність і відвагу, виявлені в боротьбі проти німецько-фашистських окупантів у період Великої Вітчизняної війни 1941—1945 рр., нагородити від імені Президії Верховної Ради СРСР:

Кондагурі Володимира Всеволодовича (посмертно),
Сойфера Роберта Михай-

ловича (посмертно),

Чернюка Олександра Купріяновича (посмертно),

Литовченка Василя Івановича.

МЕДАЛЛЮ «ЗА ВІДВАГУ»
Васильковського Олександра Олександровича.

Вище названі нагороджені товариші—вихованці нашого університету.

ДО 50-РІЧЧЯ
ВЕЛИКОЇ ЖОВТНЕВОЇ
СОЦІАЛІСТИЧНОЇ
РЕВОЛЮЦІЇ

ПРИСВЯЧЕНО ЮВІЛЕЮ

Тридцятього вересня закінчила свою роботу міжвузівська конференція, що проходила в нашому університеті, з проблем випаровування, горіння і газової динаміки дисперсних систем, яка тривала шість днів. В роботі конференції взяли участь відомі вчені та молоді науковці Москви, Обнинська, Києва, Одеси, Казані тощо.

НАРАДА—СЕМІНАР

ЦК КПРС постійно турбується про підвищення кваліфікації викладачів суспільних наук та їх ідейно-теоретичного рівня.

Постанова ЦК КПРС «Про заходи по дальшому розвитку суспільних наук і підвищенню їх ролі в комуністичному будівництві» зобов'язує розширити підготовку науково-педагогічних кадрів з суспільних наук і забезпечити систематичне підвищення майстерності їх викладання.

Виходячи з завдань, поставлених в Постанові ЦК КПРС, Міністерство вищої та середньої спеціальної освіти УРСР провело в Одесі з 18 по 29 вересня нараду-семинар викладачів наукового ко-

мунізму вузів 12 областей УРСР.

Семинар вступним словом відкрив секретар міськкому КП України Т. Овчаренко.

Завідуючий відділом викладання суспільних наук МВССО УРСР, доктор економічних наук В. Логвиненко проаналізував стан викладання наукового комунізму у вузах республіки і говорив про заходи по здійсненню Постанови ЦК КПРС.

Учасники семінару прослухали 34 лекції з актуальних проблем теорії і практики комуністичного будівництва і світового революційного процесу. Лекції читали доктор наук Г. Нікольников, І. Ремезовський, Н. Багнет, Н. Щер-

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

РІК ВИДАННЯ

XXXIII

№ 26 (903)

4 ЖОВТНЯ

1967 р.

Ціна 2 коп

ГРОНА НЕ В'ЯНУТЬ

ОСТАННІ польові роботи. Крізь ранковий туман на степу видніються цятки розмаїтого одягу. Вітром доносить ніжну швидкокрилу пісню. То на полі працюють юнаки і дівчата з нашого університету.

Студенти-філологи з третього українського та першого російського, очолювані Ф. П. Смагленком та Н. Г. Рядченко, працюють у колгоспі імені Леніна Іванівського району. Завзято трудяться студенти. Вони обідають у полі і саме цим вигадують зайву годину. Студенти вміють поєднувати корисне з приємним. Працюючи, не забувають і про книжку. Поруч з відрами і кошиками до-

дилось бачити твори Діккенса, Л. Українки, Купера, Коцюбинського, Достоевського і... волейбольний м'яч. Але на першому плані—праця. Про це свідчать факти. Вже оброблено 130 гектарів кукурудзи, зібрано чотири гектари помідорів, сім гектарів кавунів і динь, 2388 кілограмів слив.

Зараз молодь збирає виноград. Між групами йде змагання. Попереду — перша. Тут ватажкують білці північного будівельного загону «Горизонт-67» Ігор Савчук та Сергій Мефодовський. Бадьоро вступають у студентське життя дівчата першого російського. Гідні похвали Г. Іванова, А. Горшкова, Л. Гайдай. Денну норму вони ви-

конують на 112—115 процентів.

В п'ятницю має відбутися тематичний вечір «Новини української радянської літератури». Виступатимуть студенти. А Микола Суховерхий прочитає свої вірші.

Виноградник. 46 гектарів треба зібрати. Голова колгоспу Михайло Іванович Коцарко якось побатьківському запитав: «Ну як, юно, зберемо оцей сонячний дарунок?»

— Грона не зів'януть, — відповів Коля Пешенко. Так, грона не зів'януть, бо в кожного в душі буває вагоме грона трудової жаги.

Іван КУШТА,
студент третього курсу філологічного факультету.

НОВІ КАНДИДАТИ НАУК

Двадцять п'ятого вересня на засіданні вченої ради з суспільних наук відбувся захист дисертації на здобуття вченого ступеню кандидата економічних наук старшим викладачем кафедри політичної економії ОДУ Д. О. Драгоmareцьким.

Захист пройшов успішно. Д. О. Драгоmareцькому присуджено ступінь кандидата економічних наук.

Тридцятього вересня на засіданні вченої ради фізичного факультету захищала дисертацію старший науковий співробітник науково-дослідного інституту фізики Л. А.

Розенцвайг. Тема її роботи «Исследование влияния монослоев на испарение и конденсационный рост капель воды и солевых растворов».

Офіційні опоненти професор О. М. Годес (Ленінград) і доцент Д. І. Поліщук дали високу оцінку дисертації. Рада присудила Л. А. Розенцвайг вчений ступінь кандидата фізико-математичних наук.

Редакція газети «За наукові кадри» приєднується до численних привітань та поздоровлень, що надійшли на адресу нових кандидатів наук.

бін, В. Войтко та інші.

Кафедра наукового комунізму нашого університету познайомила учасників семінару з постановкою учбово-методичної, наукової і виховної роботи, з роботою учбово-методичного кабінету.

Підсумки роботи наради-семинару підбив завідувач відділом науки і учбових закладів Обкому КП України, кандидат економічних наук А. Чередниченко.

Доцент Д. БЕЛЬФОР.

Гостем нашого університету був нещодавно декан юридичного факультету Познанського університету професор Адам ЛОПАТКА. Він виступив перед колективом юридичного факультету ОДУ з лекцією на тему: «Держава і релігія».

Рішенням парткому ОДУ на Дошку пошани заносяться: ПЕРШИЙ КУРС АНГЛІЙСЬКОГО ВІДДІЛЕННЯ ФАКУЛЬТЕТУ ІНОЗЕМНИХ МОВ (керівник Л. П. КОРОБКОВ) за сумлінну працю у с. Сербка Комінтернівського району.

ГРУПА ФІЗИКІВ-БУДІВЕЛЬНИКІВ ЧЕТВЕРТОГО КУРСУ, які відзначилися на будівельних роботах у с. Любополь, колгосп імені Суворова.

СТУДЕНТИ ДРУГОГО КУРСУ УКРАЇНСЬКОГО ВІДДІЛЕННЯ ФІЛОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ЛУЦЬКА, ДЕМИДИК, БОЙКО, ВЕГЕРЖИНСЬКА, які збирають щоденно понад 600 кілограмів винограду (при нормі — 200 кг).

ДРУГОКУРСНИКИ ХІМІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ (керівники М. БУРИМЧЕНКО, Л. ХАРЧЕНКО), які перевиконують норми у с. Дмитрівка, колгосп імені Мічуріна.

ПЕРШИЙ КУРС ХІМІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ (керівники — доцент А. ЕННАН, старший викладач М. КОРНЕЛЛІ, І. СМОЛЯНИНОВ) за передову працю у колгоспі імені XX з'їзду КПРС Комінтернівського району.

ПЕРШИЙ КУРС РОСІЙСЬКОГО ВІДДІЛЕННЯ (керівник А. А. ШУСТЕР), який сумлінно працює в с. Каїри Комінтернівського району, та ПЕРШИЙ КУРС УКРАЇНСЬКОГО ВІДДІЛЕННЯ ФІЛОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ (керівники доценти П. Т. МАРКУШЕВСЬКИЙ та В. В. ШАПОРЕНКО), які трудяться в с. Калинівка Комінтернівського району.

КРОКУЄ ТРУДОВИЙ СЕМЕСТР

ЗАКЛИК ПІДТРИМАНО

Ми, студенти-географи першого курсу, підтримуємо заклик студентів-хіміків до всіх студентів нашого університету.

Працюємо в колгоспі імені Войкова Комінтернівського району. В цьому колгоспі вирощено високі врожаї різних культур. Зокрема, кукурудзи, винограду, кавунів, соняшнику. Вважаємо своїм високим обов'язком якісно і в короткий строк допомогти трудівникам села зібрати цей урожай.

У нас щоденно виходить «Бойовий листок», в якому підводяться підсумки пройденого дня, висвітлюються наші успіхи і недоліки в роботі. Ми розгорнули змагання між бригадами.

На честь 50-річчя Радянської влади ми взяли зобов'язання збирати щодня близько семи тисяч кілограмів винограду. Закликаємо всіх студентів нашого університету з честю виконати взяті на себе підвищені зобов'язання.

СТУДЕНТИ-ГЕОГРАФИ ПЕРШОГО КУРСУ.

На чотиристагектарній плантації щед्रो вродили помідори в радгоспі № 4. Зібрати багатий врожай допомагають овочеводам студенти фізичного факультету.

На знімку: Валентин ДАНИ-

ЛЮК, Валентина КРАВЧЕНКО, Клава ДМИТРІЄВА, Віктор СЕДОВ, Галина ГРЕБЕНЬКОВА, які щоденно виконують по півтори норми.

Фото І. Буяковського.

Випробування

В СЕ — земля і небо, що здається тут вищим, аніж дивитися на нього з міських вулиць, молодий сад, в якому бабине літо снує павутиння золотавої осені, став за вербами — дихає відстоїним на нічній тиші спокоєм і, шорше, безмежним відчуттям натхненності.

Галина Іванченко, якій подобається більше всього слухати музику, переконалась, що можна також слухати музику степу і залишитися від того дуже задоволеною. Вона прибула до колгоспу ім. ХХ з'їзду КПРС з товаришами вперше, не позбавлена ще хвилювання від складання іспитів на хімічний факультет. І, може, саме з того ми набираємося сили, що швидко і міцно заводимо дружбу. Галина трималася впевнено. Правда, в перший день було незвично і руки налилися втому, стали важкими. Але то тільки в перший день. Потім все налагодилось, і одного разу, коли в Галини спитали подружки, як вона себе почу-

ває, дівчина радісно відповіла:

— Сьогодні я слухала музику степу. А диригентами, до речі, були наші руки.

Дівчата здивувались такій ліричності. Проте хтось із інших повідомив, що в Галі Іванченко сьогодні день народження.

Першокурсники працювали запально. Підбили підсумки — трохи не по 200 кілограмів винограду назбирав кожен. Звичайно, хвалитися цим особливо не слід, але це початок, це наслідок наполегливості всього колективу, це заявка на успіх.

Минають дні, що запам'ятають-

ся на все життя. Проходить, власне, випробування в праці перед тим, як це випробування почнеться в широких і світлих аудиторіях університету. Анастасія Беланора, Сусанна Тетельбаум, Інна Бакшун, Жанна Белова і ще багато-багато їх ровесників стануть хорошими студентами. Потяг до праці, бажання шукати і відкривати в собі кращі риси характеру — тверда запорука успіху.

— Добрий день, першокурсники! — вітається з юнаками та дівчатами земля.

М. ПАЛІЄНКО.

ВІРНІ ТРАДИЦІЇ

ЮРІЙ Миркулов прохає почекати своїх товаришів. Вони тільки-но розвантажили машину і пішли до вагової дізнатися про результати сьогоднішньої праці. Взагалі Юрій згоден розповісти й сам про своїх товаришів, але буде краще, коли розповідатимуть разом.

Скажу про кожного зокрема і загалом про всіх. Юрій Миркулов, Анатолій Салюк, Олександр Тюрін, Володимир Костін, Геннадій Мітін, Віктор Лисак — друзі. Їх шестеро. На збирання врожаю виїждять в колгосп, майже на увазі, четвертий раз. Отже, вони не новачки. Будь-яке завдання, поставлене перед ними, їх не злякає. Відверто кажучи, думали, що цього року доведеться працювати в складніших умовах порівняно з минулими виїздами до колгоспу. Адже такі багаті врожаї на полях, в садах.

Майбутні фізики на місцях. Розвантажено одну, другу, третю автомашину. Це робиться досить швидко і красиво. Геннадій Мітін та його друзі швидко розвантажують машину з кавунами. Точність рухів над усе! Прогаєш секунду — доведеться жалкувати. І хлопці наче грають на баскетбольному майданчику. Жодного розбитого кавуна — такий виграв.

М. КОЛОСОВ.

СУМЛІННЕ СТАВЛЕННЯ

В колгоспі ім. Суворова на польових роботах зайнято 50 студентів четвертого курсу фізичного факультету. Керівник групи — співробітник університету Леонід Петрович Прокопович. Протягом незначного часу тут силами юнаків і дівчат проведена велика за обсягом робота. Діло знайшлося для кожного. Бригаду теслярів яку організували за проханням правління колгоспу, очолив комсомолец Петро Сурмін. До неї ввійшли майбутні фізики Артур Авдохін, Петро Саган, Григорій Іващенко. Хлопці спорудили дерев'яний навіс для збереження качанів кукурудзи, виконали інші замовлення.

Іра Хохлачева, Таміла Селіванова, Світлана Юдкєвич, Володимир Биковський показують приклад сумлінного ставлення до роботи на збиранні винограду. Кожен з них щодня на свій рахунок записує по 200—250 кілограмів.

М. ДИМЧЕНКО,
інструктор Комінтернівського РК ЛКСМУ.

Коротко

В неділю, двадцять п'ятого вересня, другоккурсники-хіміки вийшли на недільник, присвятивши його 50-річчю Радянської держави. Зароблені гроші студенти передали у фонд колгоспу.

У селі Ульяновка працюють студенти географічного факультету. У вільний від роботи час вони допомагають колгоспникам у створенні колгоспного музею.

НА ЗБИРАННІ ВИНОГРАДУ.

НА ФОТО: Сергій Андрійович Андронаті, аспірант кафедри органічної хімії, поздоровляє студентку Галину Іванченко з днем народження. Осінні польові квіти приємно пахнуть полем...

ДО ВЕЛИКОЇ ДАТИ

До Наукової бібліотеки ОДУ надійшло багато книг, присвячених великій даті. Розповімо про деякі з них.

Так, видано книгу «50 лет Великой Октябрьской социалистической революции. Постановление Пленума ЦК КПСС. Тезисы ЦК КПСС».

В книзі Ю. А. КРАСІНА «Ленін, революція, сучасність. Проблеми ленинської теорії соціалістичної революції» показано глибокі соціально-економічні перетворення і динамічність сучасного світу, які відкривають перед робітничим класом та іншими прогресивними силами нові можливості і нові форми боротьби за прогрес і соціалізм. Яку з проблем теорії соціалістичної революції ми не взяли б, всюди сучасність вривається в теорію, ставить нові завдання перед марксистською, громадською думкою, що відповідає всьому духові ленинського вчення про революцію. Ленінізм штовхає на пошук теоретичних рішень, що відповідають новим умовам. Автор книги показує благотворний вплив ідей ленінізму на розвиток міжнародного революційного руху.

Книга П. Н. СОВОЛЄВА «Союз рабочего класса и трудящегося крестьянства в Октябрьской революции» розповідає про те, що Великий Жовтневий соціалістичний революційний, здійснений під керівництвом В. І. Леніна, властиві риси не тільки національно-російські, але й такі, що мають міжнародне значення.

Г. М. СОРОКІН в книзі «Октябрь и мировая система социализма» показує створення світової соціалістичної системи, основні підсумки та історичні перспективи цієї системи.

До великої дати вийшов також альбом репродукцій під назвою «Великий Октябрь».

О. НОТКІНА, гол. бібліограф.

УСПІХИ БІОЛОГІЇ

Біологічна наука в останнє десятиріччя досягла великих успіхів. Загальний технічний прогрес і економічний розвиток країни відкрили перед дослідниками нові перспективи.

Успішно розвивається молекулярна біологія. Методи дослідження цієї нової галузі природознавства ґрунтуються на досягненнях сучасної математики, фізики, біофізики, біохімії, цитохімії та ряду інших наук. Про велике значення нової біології свідчить організація в системі Академії наук СРСР Наукової Ради з проблеми молекулярної біології, а також вихід нового журналу «Молекулярна біологія» в 1967 році.

Ось деякі з книг цієї галузі, видані в цьому році.

В книзі Є. В. Паріна «Возраст и обмен белков» дається огляд експериментальних і теоретичних досліджень з біохімії білкового обміну в онтогенезі.

Про те, що деякі рослинні і тваринні організми мають здібність світитися у видимій частині спектру, і що ця властивість живих організмів одержала назву біоломінісценції, розповідається в книзі Б. Н. Трусова «Сверхслабое свечение биологических систем».

Збірники «Экспериментальный мутагенез» та «Биоэнергетика и биологическая спектрофотометрия» теж вийшли з друку цього року. А в збірнику «Физические методы исследования белков и нуклеиновых кислот» під редакцією професора Ю. С. Лазуркіна розглядаються питання застосування методів дослідження білків і нуклеїнових кислот.

Назвемо декілька книг іноземних авторів, що вийшли з друку у видавництві «Мир». Так, в книзі Е. Рекер «Биоэнергетические механизмы» розглядаються механізми ферментативних реакцій, тобто реакцій, за допомогою яких в клітині генерується та використовується енергія. Певну цікавість мають і книги Д. Боннер «Молекулярная теория развития» та М. Пітермана «Физические и химические свойства рибосом».

Т. ГОЛЬД, гол. бібліограф Наукової бібліотеки.

П'ятдесят років в історії мови не дорівнює, мабуть,

хвилині життя окремої людини. Але і в житті мови, і в житті людини бувають хвилини, які визначають їх долю і характер дальшого їх життя. Велика Жовтнева соціалістична революція і була такою історичною хвилиною, що відкрила новий етап не тільки в житті народів колишньої царської Росії, а й у житті мов цих народів.

Історія кожної конкретної мови свідчить, що вона перебуває в постійному русі, змінюється, хоч де-

яких змін ми певний час і не помічаємо. Але в житті мов бувають і такі моменти, коли зміни в них відбуваються так енергійно, що їх не можна не помітити. Такі помітні зміни сталися саме в радянську епоху в мовах соціалістичних націй.

Протягом останніх восьми років ми день у день записуємо нові слова. За ці 2850 днів ми зафіксували приблизно 2500 лексичних і семантичних неологізмів, тобто майже щодня ми констатували появу нового слова. Отже, можна припустити, що після Жовтня в українській мові в радянську епоху з'явилося щонайменше 18 тисяч слів. Насправді ж, мабуть, у декілька разів більше.

Встановлення Радянської влади, побудова соціалізму в нашій країні, поступовий перехід до комунізму відбувались у жорстокій боротьбі, що зумовила появу багатьох нових назв як реалізаторів політики Комуністичної партії, так і її ворогів.

Ми розрізняємо дві групи неологізмів радянської епохи: 1) неологізми, назви оборонців і реалізаторів політики Комуністичної партії, Радянської влади; 2) неологізми, назви ворогів, недругів Комуністичної партії, Радянської влади.

Нові назви оборонців і реалізаторів політики Комуністичної партії, Радянської влади за значенням можна класифікувати в такі основні семантичні групи:

1) Назви членів Комуністичної партії, комуністичних організацій та їх членів. Наприклад: **більшовик, лєнінець, інтернаціоналіст, губком, райком, партком.**

2) Назви представників партійних і радянських органів. Напри-

клад: **нарко́м, коміса́р, райви́конкомець, че́кіст, дру́жинник** тощо.

3) Назви рядового командного й політичного складу Радянської Армії. Наприклад: **черво́ногвардієць, черво́ноармієць, комба́т, комкорві́йськпец, помполі́т** тощо.

4) Назви установ та робітників ідеологічного фронту. Наприклад: **будос, клуб, радіоко́мітет, агіта́тор, культармі́єць, робкор** тощо.

У Комуністичній партії, Радянської влади, особливо в перші роки після Жовтня, було багато ворогів. Нові назви ворожих елементів, що протягом радянської епохи перешкоджали побудові соціалізму, за значенням можна класифікувати в такі основні семантичні групи:

1) Назви представників ворожих класів та політичних угруповань. Наприклад: а) **буржу́й, білогварді́єць, петлю́рівець, куркуль, підкуркульник** тощо.

б) **Розбі́йник-імпе́ріаліст, емігранщина, фаши́ст, наци́ст, есесі́вець, ультра** тощо.

2) Назви осіб, що своїми діями підривали й можуть підривати економічну, політичну й моральну єдність радянського народу. Наприклад: **сабота́жник, спекуля́нт, мішо́чник, хапови́сник** тощо.

3) Нові назви і оборонців, реалізаторів політики Комуністичної партії, Радянської влади і нові назви різних ворожих елементів ми поділяємо на дві групи: а) неологізми семантичні і б) неологізми лексичні.

Семантичні неологізми—це слова, що вживалися в українській літературній мові до Жовтня в одному значенні, а в радянську епоху стали вживатися ще в якомусь новому значенні. Наприклад. До революції слово **куркуль**, за словником Б. Грінченка, вживалось у таких двох значеннях: а) людина, що з якихось причин переселилась на постійне життя з однієї місцевості в іншу; б) іронічне прізвисько, яке давали міщани (жителі міста) козакам-чорноморцям.

В радянську епоху слово **куркуль** стало вживатися у таких значеннях: «багатий селянин, що експлуатував наймитів і, звичайно, вороже ставився до радянської влади».

Слово **дармовис** до революції могло вживатися у таких значеннях: а) річ, яка висить у хаті чи якомусь приміщенні без усякої користі; б) брелок, взагалі якась висяча прикраса; в) зайвий учасник у якійсь справі; г) перекладина між двома кілками.

Останнім часом на сторінках нашої преси слово **дармовис** стало вживатися ще й у значенні «дармоїд, ледар, тунеядець».

Слово **начотчик** спочатку вживалось у значенні — «людина, що багато й вдумливо, серйозно прочитала різних праць, творів». Тепер це слово **начотчик** досить часто вживається в іншому, зневажливому значенні — «людина, що дійсно багато прочитала різних праць, творів, але прочитала їх поверхово й догматично засвоїла прочитане».

Доцент А. МОСКАЛЕНКО.
(Далі буде).

ВЛАДА РАДЯНСЬКА — ВЛАДА НАРОДНА

НАРОДЖЕНА Великою Жовтневою соціалістичною революцією Радянська держава з великим трудовим піднесенням відзначає своє п'ятдесятиріччя. За ці роки нагромаджено величезний досвід державного будівництва. Цей досвід переконливо показав незламність марксистсько-ленинського висновку про історичну необхідність диктатури пролетаріату на весь період переходу від капіталізму до соціалізму, про вирішальну роль пролетарської держави в соціалістичному будівництві.

Як відомо, всі попередні типи держав служили інтересам експлуататорів, були знаряддям пригнічення трудящих. Радянська держава виникла з потреб боротьби робітничого класу, всіх трудящих за нове, вільне життя. В зв'язку з цим в Тезах Центрального Комітету КПРС «50 років Великої Жовтневої соціалістичної революції» говориться, що півстоліття тому наша Батьківщина стала на соціалістичний шлях суспільного розвитку. Жовтнева революція поклала початок звільненню людства від експлуаторського ладу, втіленню ідеї наукового комунізму в життя, глибоко вплинула на всю наступну ходу світової історії.

Перемога Жовтневої революції, створення Радянської держави назавжди пов'язані з іменем В. І. Леніна — вождя трудящих всього світу. Велика заслуга В. І. Леніна полягає в тому, що він, враховуючи досвід революційного руху в нашій країні, відкрив Радянську владу як державну форму політичної організації суспільства, найбільш доцільну в умовах Росії. Наш народ, його лєнінська партія стали зачинателями, піонерами в прокладанні нових шляхів су-

спільного розвитку, в будівництві держави нового соціалістичного типу.

Ради, що виникли в Росії, як органи революційного повстання і зародок майбутньої державної влади, потім стали органами робітників і селян, що протистоять буржуазії, а в жовтні 1917 року — єдиними і одними органами державної влади. В. І. Ленін надав великого значення Радам — новій і кращій, порівняно з парламентарною республікою, формі соціалістичної держави.

Як показує революційна історія з перших годин народження держави Ради стали втілювати в життя вимоги диктатури пролетаріату. Саме Ради, а не буржуазна влада дали народу мир, селянам землю, пригніченим народам — право вільного вибору своєї національної державності на основі самовизначення, створили свою робітничо-селянську Червону Армію для захисту завоювань Жовтня.

Сила Рад як державних органів полягає в тому, що на своїй території вони є найвищою владою. Це положення закріплене в Основному Законі соціалістичної держави — Конституції СРСР, де говориться, що вся влада в СРСР належить трудящим міста і села в образі Рад депутатів трудящих. Слід підкреслити, що зараз в складі Рад всіх ланок країни працює понад два мільйони депута-

тів: 1517 депутатів Верховної Ради СРСР, 5830 депутатів Верховних Рад Радянських республік, 2925 депутатів Верховних Рад автономних республік, 2045 419 депутатів місцевих Рад, а до цих цифр слід ще додати багатомільйонний актив громадськості.

Чим же визначається стан Рад як вищих органів державної влади на своїй території?

Тим, що їх рішення, які приймаються в межах прав, наданих Радам Конституцією, законами СРСР, мають обов'язковий характер для всіх громадян і громадських організацій, що перебувають на території даної Ради.

В основі управління Радянською державою лежить принцип демократичного централізму, який вимагає строгого розмежування компетенції між центральними і місцевими органами. Однак, розмежовуючи компетенцію по обсягу прав всі органи влади — Верховна Рада СРСР, Верховні Ради союзних і автономних республік, місцеві Ради на сесіях вирішують питання, зв'язані з розвитком нашої держави, з турботою про добробут радянських людей. Все це свідчить про справжню народність нашої влади, її вміння зосередити свою увагу на головних питаннях і завданнях в будівництві комуністичного суспільства. Разом з тим Ради суворо здійснюють контроль за виконанням законів, є органа-

ми виховання і боротьби за свідому трудову дисципліну, за високу продуктивність праці, за виховання підлітків покоління активних будівників комунізму.

Радами, як і всіма громадськими організаціями керує Комуністична партія Радянського Союзу. В. І. Ленін надав великого значення керівній ролі партії в Радянській державі, роз'яснюючи при цьому, що вона повинна керувати Радами, не підмінюючи їх. Керівна роль КПРС в радянському суспільстві закріплена в Конституції СРСР. Директиви партії — основна позиція підходу всіх комуністів, які працюють в Радах і громадських організаціях, до вирішення прийнятих проблем економічного і соціально-культурного будівництва.

Всі народи СРСР, йдучи під прапором Леніна, з великим піднесенням зустрічають 50-річчя Великої Жовтня. Радянська держава виступає як велика творча сила, що організує маси на вирішення завдань комуністичного будівництва, які відповідають найзаповітнішим мріям і устремлінням трудящих. Сила Радянської влади в її нерозривному зв'язку з масами і не випадково сьогодні з особливою силою лунають слова народної мудрості — **Влада Радянська — влада народна!**

Доцент Л. СТРЕЛЬЦОВ.

ОСТАПА ВИШНІ

(Початок див. у №№ 24, 25)

Можна, звичайно, сидіти й писатися, маючи Пушкіна, Гоголя та інших (у шафах!), великий труд берегти їх, їхні традиції, — та треба ж уже вперед! Інакше вони образяться!

***

Можє, якраз Вася Тьоркін применить любити літературу!

***

Саша Прокоф'єв сидить у Ленінграді і карбує поетичні черв'яці.

***

Хлопчики ви мої! Якби у вас було стільки майстерності, сили, уміння, як у Іжакевича, і як би ми з вами продвинули вперед наше мистецтво!

***

Я зумів об'єднати любов до мого народу з любов'ю до всіх народів світу!

***

ДЯКУЮ, ДРУЖЕ...

В 1949 році в Москві в Будинку літераторів відбувся великий вечір сатириків та гумористів. Головуючий оголошує:

— Виступає наш Остап Вишня...

Останні слова потонули у хвилі оплесків. На авансцену вийшов Павло Михайлович і тихо почав:

— Сидить дід Свирид на колідках. Сидить, стружить верболозину...

Повільно плине розповідь. В залі щоразу вибухає гоміричний сміх. І раптом після слів: «Що-

правда, рогацем його таки контузило, але з ніг не збило», письменник затих. Настала хвилинка паузи. Чи забуто текст, чи випадання пам'яті. І в ту мить донеслися із глибини залу:

...А я аж до вечора в оточенні...

— Дякую, друже, — промовив Остап Вишня. — Дякую... — І продовжував:

— А я аж до вечора в оточенні за діжкою з сирівцем просидів.

І знову котився сміх, і знову гриміли оплески.

***

САМ ШАЛЯПІН НЕ ВІДМОВИВСЯ Б ВИСТУПИТИ

Під час виборів до Верховної Ради СРСР Остап Вишня часто виступав як агітатор серед виборців будинку № 33 по вулиці Вороб'євського у Києві. Любили і поважали Павла Михайловича княни. На його бесіди приходили з інших будинків та виборчих дільниць. Одного разу зішлось стільки народу, що кімната не могла всіх вмістити. Вирішили вийти на свіже повітря. Хтось виніс столик, знайшлася біла скатертину, поставили квіти, розставили стільці.

— У такому ж театрі-палаці, — жартував письменник, — сам Шаляпін не відмовився б виступити.

Зібрав і упорядкув Ів. ДУЗЬ.

Н ІНІШНІЙ рік у нас особливий — ювілейний. З вершини п'ятдесятиріччя видно і наші успіхи, і наші завдання. Радянському вчителю є чим пишатися. В труді радянських громадян, в успіхах промисловості, сільськогосподарського виробництва, в досягненнях науки і культури, є чимала частка праці вчителя. О. Фадєєв правильно сказав, що «майбутнє наших дітей, нашого народу — в руках вчителя, в його золотому серці».

І тому сьогодні мені, який багато пропрацював в початковій і середній школі, пізнавши радості, і труднощі праці вчителя, хочеться привітати наших студентів — майбутніх вчителів, поздоровити зі святом і побажати успішного навчання, творчої, натхненної праці після закінчення нашого університету.

Запорукою всіх успіхів учителя є його глибока відданість високим ідеям освіти і культури, ідеям Леніна. Школа у всіх її ланках — установа політична. Вона формує і скерує душі і серця. Учителю був і буде головною фігурою школи. Але для успішного виконання своєї благородної місії він повинен бути майстром своєї справи. І тому сьогодні особливо радісно відзначити, що дуже багато випускників нашого університету є майстрами педагогічної справи.

Г. Є. Романенко, вчителька Кислицької восьмирічної школи Ізмаїльського району створила шкільний музей образотворчого мистецтва і учить дітей аналізувати не тільки художній текст, але й

твори живопису та графіки.

П. Ф. Бондарчук, учитель Шляхівської школи Савранського району запалює в учнів любов до краси рідної природи, до прекрасних традицій народної поезії.

В. А. Кулеша, вчитель школи № 117, успішно формує навички самостійного аналізу літератури, вчить своїх учнів образної мови і письму.

Га всіх і назвати не можливо! Кожний з наших випускників має свій «педагогічний почерк», свій підхід до вирішення завдань, що стоять перед ним. Але всіх їх, безсумнівно, об'єднує гуманізм в самому високому смислі слова. І в тому, щоб в клас прийти завжди в хорошому настрої, і в тому, щоб бути одягненим скромно, але зі смаком, і в тому, щоб розуміти

клас і кожного учня окремо. Словом, в тому, щоб вчити і ростити людину, допомагаючи їй зрозуміти себе і оточуючий світ.

Навчаючи і виховуючи інших, сам вчитель безперервно вчиться. Майстер педагогічної справи завжди шукає і знаходить найбільш досконалі та виправдані форми і методи своєї роботи. Педагог без творчої ініціативи те саме, що й безголосий співець. Але педагог-майстер, безумовно, соліст.

Талант — рідкість, говорив В. І. Ленін Горькому, і його треба берегти і ростити. Ці слова великого зоджя стосуються і таланту вчителя. Ми можемо й повинні ростити його в нашому університеті ще активніше!

Доц. Ф. ГОЛЬДІН.

В СТУДЕНТСЬКІЙ БІБЛІОТЕЦІ

У студентській бібліотеці гаряча пора. Паралельно з видачею книжок для вечірників та заочників, проводиться велика робота в різних відділах: співробітники переходять на нову форму видачі книжок. Про це мені розповіла бригадир зміни Сусанна Василівна БОНДАР.

— Нова форма звільнить співробітників від трудоміської роботи з формулярами, а це дасть змогу швидше обслуговувати студентів.

В цьому році абонемент починатиме роботу на дві години раніше — з десятої ранку. Справді, співробітники роблять дуже ба-

гато для кращого обслуговування, а самі студенти утрудняють роботу — тримають книжки більше, ніж дозволено. Крім того, повертають їх в жалюгідному вигляді — без палітурок, титульних сторінок, з вирваними аркушами. Ми закликаємо всіх студентів бути акуратними і в поведінці, і з строками повернення їх до бібліотеки.

Естафету інтерв'ю з бібліотекою прийняла завідувача відділом обробки і комплектування Ольга Павлівна КИРИЛЮК, яка познайомила мене з новими надходженнями.

Складений каталог великий і різноманітний. Тут і два томи Л. Фейербаха, а для тих, хто закоханий в мистецтво, — «Сценарії італійського кіно». Багато нової теоретичної літератури. Ну і, звичайно, художня.

На всіх відділах можна зустріти студентів різних факультетів, які розбирають книги.

В. С. КОШМАЄВА, відповідальна за відділи поезії і літератури на військову тематику, дає хороші відгуки про роботу студентів філологічного факультету В. Бондарчук та Л. Князеву. В сусідній кімнаті, де розташовані фонди хімічної літератури, працюють дві студентки з хімічного факультету — Л. Гаврильченко та Т. Салютіна. Коли я зайшов до відділу, дівчата зацікавлено розглядали книжку М. Джуги «Історія хімії».

Залишав я бібліотеку, коли на пункті видачі зібралось багато людей. Це студенти-заочники. Пройде небагато часу і двері студентської бібліотеки відчиняться для тих, хто працює на ланах. Співробітники старатимуться, щоб обслуговування було щонайкращим.

М. МАКУНІН,

студент філологічного факультету.

ТВОРЧЕ НАПРУЖЕННЯ

Я КІ ваші творчі плани? Ваші зауваження і побажання? — з такими питаннями звернувся я до керівників колективів художньої самодіяльності нашого університету.

Ю. ТУБІН, керівник танцювального колективу відповів, що вони напружено готуються до святкового концерту. Колектив готує одну музикальну композицію, присвячену незабутнім дням революції і громадянської війни, український і циганський танці.

— Часу залишилось не так багато. Учасники концерту віддають всі зусилля на те, щоб підготуватись якнайкраще, — зазначає Ю. Тубін.

А я був свідком того, як танцюристи збиралися на репетицію і працювали над композицією.

Репетиція збиралась, так би мовити, експромтом. Хтось дзвонив: «Слухай, Валеро, часе? Може зберемося на позачергову?». А через п'ятнадцять хвилин вже всі були в зборі, вже всі переодяглися. Керівника не було, але різною не відчувалось, всі працювали в єдиному, який, очевидно, став традиційним, ритмі — ритмі складної роботи.

Кожний слідував за своїм товаришем — з боку видніше. Чіткий, напружений ритм, напружені тіла і ще якась невольовимість, яку важко передати, — і на сцені постає Революція в її прямому смислі...

Керівник духового оркестру Г. ОРЬОЛ говорить:

— Репетиції проводим щоденно. А це, звісно, відіб'ється

на професіональному рівні колективу. У нас навіть буває по дві репетиції вдень. Наше завдання ускладнюється тим, що, крім концерту, наш духовий оркестр гратиме на демонстрації.

І я впевнений, що з ентузіазмом і бажанням наших студентів ми підготуємось до демонстрації і святкового концерту дуже добре.

А. АНДРЕЄВ, керівник хору, заклопотаний тим, що їх колективу треба буде провести велику роботу, щоб добре підготуватись до свята. Але він переконаний, що хор зможе підготувати хорошу і різноманітну програму до великої дати.

— Ми думаємо підготувати ряд пісень на революційну тематику, «Канон» Моцарта і, звичайно, декілька українських пісень.

В естрадному колективі зараз йде напружена робота. До його складу влилось декілька нових членів, які вступили цього року до університету.

До репертуару вже ввійшли «Воспоминання» Бабаджаняна, «Колыбельная» Гершвіна та інші.

А керівник студентського театру «Сцена-67» Д. ШАЦ відзначає, що зараз у них великі творчі плани. Йде робота по постановці поеми А. Вознесенського «Оза». «Оза» — страшний протест проти духовного зубожіння, коли в світі панують машини, а «на душу накладене вето».

— До святкового концерту ми готуємо ще уривки з

«Думи про Опанаса» Е. Баррицького.

Останнє інтерв'ю я взяв у Е. ЧЕЧЕЛЬНИЦЬКОГО, голови правління студклубу.

— Єдине, що я можу сказати, це те, що концерт має бути чудовим. Він дасть змогу розкрити всі наші творчі можливості, плани.

Звичайно, ще багато роботи. Крім того, у нас не все гаразд з реквізитом і освітленням. Так, театру, наприклад, доводиться «ломати» вже відшліфовані дії і пристосовуватись до технічних можливостей сцени. І все ж, колектив настроєний оптимістично.

О. ФІЛАТОВ.

Устолиці України з 10 по 28 вересня проходила спартакіада Міністерства вищої освіти УРСР.

Наш університет виставив команди з 12 видів спорту. У змаганнях взяли участь наші легкоатлети, гімнасти, жіночі та чоловічі команди з баскетбола, волейбола і ручного м'яча тощо.

Честь університету захищали майстри спорту М. Тихоненко, М. Авілов, Ю. Камаєв, Т. Галка, О. Комарова, Г. Уварова, Л. Койчева, В. Білай та інші, а також спортсмени — кандидати в майстри і першорозрядники.

Команди пройшли учбово-тренувальний збір у спортивно-оздоровчому таборі ОДУ.

Першими вступили у боротьбу волейболісти. Наша жіноча команда, у складі якої три майстри спорту, добре провела ігри у підгрупі, вийшла у фінал, але у фіналі прогнала львів'янкам і харків'янкам з однаковим рахунком — 2:3 і залишилася на 4 місці. Чоловіча команда посіла у фіналі 9 місце.

З інших видів спорту наші команди зайняли такі місця: баскетбол (чоловіча) — 9, баскетбол (жіноча) — 5, самбо — 10, шахи — 10, тенніс — 10, гімнастика — 10, художня гімнастика — 6, плавання — 17.

А. ЛУПОЛОВЕР, З. БАРСЬКА.